

повагу до природи і відповідальність за неї. Це та парадигма, яка повинна лежати в основі екологічного виховання.

Весь зміст екологічної культури людини – це повага до законів природи, вміння співвідносити з ними свою поведінку і господарську діяльність. Виходити на екологічні проблеми суспільства потрібно через пізнання основних законів життя (уявлення про механізми стійкості, само підтримання, саморозвитку живих систем – угруповань і популяцій, уявлення про те, як влаштовані і функціонують ті системи, на експлуатації яких базується життя людського суспільства). Всі ці закони уже містять в собі ключі до розуміння того, що необхідно будувати гармонійні стосунки з природою та розкривають питання – до яких меж можна експлуатувати природу і як треба оцінювати межі її відновлюваних властивостей. А це необхідна основа діяльності людей. Ці знання у доступній формі повинні стати здобутком кожного.

Взаємозв'язок екологічного виховання і освіти дозволить закласти та розвинути екологічні принципи мислення на рівні емоцій.

Для досягнення максимального екологічного ефекту недостатні лише законодавчі зусилля у напрямку екологічної освіти, необхідними передумовами є екологічні добровільні ініціативи підприємств та організацій і сформовані екологічні потреби суспільства. Без попиту на екологічно-орієнтовану продукцію, підприємства не сконцентрують свою увагу на екологізації виробництва. Система безперервної екологічної освіти може допомогти сформувати новий тип споживача послуг, зокрема туристичних, - екологічно свідомого та вимогливого.

Ми впевнені в тому, що Львівський інститут економіки і туризму має достатню кількість висококваліфікованих кадрів, які зможуть успішно інтегруватися у систему екологічної освіти України, і, таким чином, сприяти розвитку екологічно орієнтованих видів туризму.

ПІДГОТОВКА КАДРІВ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧОЇ ТА ТУРИСТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

АРКАДІЙ КІСЕЛЬОВ, ЮРІЙ КУЛАКОВ, СВІТЛАНА БІРЮК, СТАНІСЛАВ ГЛАВАТИЙ, ІРИНА ДЕМИДОВА, АНАТОЛІЙ РУДЕНКО, ЛАРИСА ТАТАРОВА, НАТАЛЯ БОРЕЦЬКА

Миколаївський державний університет ім. В.О. Сухомлинського

Проблема підготовки кадрів фізичної культури і спорту є актуальною в сучасних умовах. Для вирішення питань підготовки кадрів з фізичної культури існує системний підхід, який базується на аналізі кадрової політики і передбачає потребу, підготовку, підбір і розставлення кадрів.

Мета дослідження – визначити стан підготовки бакалаврів, спеціалістів і магістрів фізичного виховання факультетом фізичного виховання і спорту Миколаївського державного університету ім. В.О. Сухомлинського. Були

вивчені статистичні звіти з фізичної культури і спорту (форма 2-ФК), статистичні звіти обласного управління освіти і науки облдержадміністрації за п'ять років (2000-2004 рр.) наявності кадрів з фізичної культури та регіональних потреб у кадрах для проведення рекреаційно-оздоровчої і туристської діяльності.

Дослідженням встановлено, що із 805 закладів освіти, установ і організацій області фізкультурно-оздоровчою роботою займаються 643 середніх закладів освіти, 29 професійно-технічних училищ, 14 вищих навчальних закладів освіти I-II рівнів акредитації, 8 вищих навчальних закладів освіти III-IV рівнів акредитації, 28 недержавних навчальних закладів освіти. Серед 1805 працюючих в них викладачів, вчителів, тренерів та інструкторів фізичної культури мають освіту вищого рівня акредитації (III і IV) – 1346, освіту I-II рівнів акредитації – 159 осіб, 357 працюючих не мають відповідної освіти з фізичної культури і спорту.

Серед працюючих в закладах освіти і фізичної культури 12% склали працівники зі стажем роботи 3 роки, 20% - до 8 років, 18% - до 13 років, 18% - до 18 років і 32% працюючих мають стаж роботи, який перевищував 18 років. В числі фахівців області: 67% склали жінки і 33% чоловіки, причому вік 70% всіх працюючих перевищує 40, а стаж роботи - 20 років.

Викликає занепокоєння факт відсутності спеціальної освіти у тренерів-викладачів (21%), інструкторів-методистів з фізичної культури (50%), працівників ДЮСШ (26%), працівників спортивних споруд, педагогів-організаторів фізкультурно-оздоровчої роботи за місцем проживання. В числі дошкільних закладів області, різних спортивних гуртків, установ і приватних організацій 55% не мають взагалі спеціалістів з фізичної культури і спорту.

Основним джерелом підготовки кадрів з фізичної культури і спорту став факультет фізичного виховання і спорту, якому у 2007 році виповнюється 50 років. Факультет має 6 кафедр, 77 викладачів, з яких 4 професори і 20 доцентів. Щорічний прийом студентів на факультет складає 150 осіб. Підготовка здійснюється за освітніми програмами бакалавра, спеціаліста і магістра. Для проведення фізкультурно-оздоровчої та туристської діяльності, підготовки спортсменів високого класу створено спортклуб.

Для проведення масової фізкультурно-оздоровчої роботи в області використовується інфраструктура спортивних споруд університету, обласного управління з питань фізичної культури, спорту та туризму облдержадміністрації, обласного управління освіти і науки, спортивних товариств „Динамо”, „Україна”, „Колос” та приватних спортивних споруд, яка налічує 35 стадіонів, 1800 спортивних майданчиків, 439 футбольних полів, 15 плавальних басейнів, 351 стрілецьких тирів, 630 спортивних залів різних категорій, 505 майданчиків з тренажерним обладнанням, кінноспортивна база, яхт-клуб та інші споруди.

Згідно навчального плану, усі студенти факультету розподілені на групи спортивної майстерності та 36 спортивних секцій. В цих групах здійснюється навчально-тренувальний процес, підвищення рівня спортивної майстерності, організація і проведення масових спортивних заходів. Студенти є членами

збірних командах університету, області, України. Для зміцнення здоров'я студентів університет має свій спортивно-оздоровчий табір „Моряна” на 120 місць, який розташовано на березі Чорного моря в с. Рибаківка. Тільки за 14 років незалежності України факультет фізичної культури підготував 223 майстри спорту, 14 майстрів спорту міжнародного класу, які здобули 38 золотих медалей на світових, європейських змаганнях та Олімпійських іграх.

Проведене дослідження дає можливість зробити наступні висновки:

1. Економічні та соціальні негаразди призвели до плінності вчителів та тренерів в сфері фізичної культури і спорту. Область недостатньо забезпечена кадрами фахівців фізичної культури і спорту. Основна кількість вчителів і тренерів не проходила підвищення кваліфікації протягом 10-15 років. В закладах управління з питань фізичної культури, спорту і туризму лише 75% працівників мають відповідну освіту.

2. Вирішення питання підготовки спеціалістів з фізичної культури та спорту вимагає збільшення набору і випуску спеціалістів-магістрів на факультеті фізичного виховання і спорту університету. Необхідно поновити при факультеті курси підготовки тренерів, інструкторів, методистів, вчителів з фізичної культури і спорту, інструкторів спортивно-оздоровчої роботи.

Література:

1. Д'яченко Н.В. *Ресурсне забезпечення підготовки кадрів.* – К. // *Фінанси України.* – 2000. – №7. – С. 147-152.
2. *Закон про фізичну культуру і спорт.* – К., 1993 // *Постанова Верховної Ради України №3809 від 24 грудня 1993 р.*
3. Олійник М.В. *Оцінка стану управління фізичною культурою і спортом в Україні.* Харків // *Педагогічна психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту.* – 2000, №8. – С. 35.
4. Платонов В.М. *Фізична культура і спорт в сучасному суспільстві: проблеми, завдання, перспективи.* – М. // *Спорт і перебудова: збірник наукових праць по матеріалах Всесоюзної науково-практичної конференції. Держава, спорт і мир.* – 1988. – С. 31-37.
5. *Статистичні звіти з фізичної культури і спорту Миколаївської області за 2000-2004 рр.* – Миколаїв // *ЦСУ облдержадміністрації.* – Форма 2-ФК.